

רכב ותחבורה

משרד התחבורה נגד קציני הבטיחות בתעבורה: מרחיק את נציגי האיגוד ממבחני הסמכה

קצין בטיחות בתעבורה נדרש בכל צי כלי רכב עם יותר מחמש משאיות או 40 מכוניות פרטיות ■ בית המשפט מתח ביקורת על נוהל הבחינות של קציני הבטיחות, וקבע כי אין בסיס לנוהל שאיפשר לנציג משרד התחבורה להכשיל נבחנים תוך שימוש בזכות וטו ■ רק שלושה מפקחים על קציני הבטיחות מטעם משרד התחבורה פועלים בארץ

דניאל שמיל

התראות במייל

2024 • 11 ביולי • 10:11

בעקבות ביקורת חריפה שמתח בית המשפט, הוחלט לשנות בקרוב את נוהל הבחינות להסמכת קציני בטיחות בתעבורה. קצינים אלה **הכתבה נשמרה** ✕ שעורכים נציגי משרד התחבורה, משרד האם תרצו לקבל תזכורת למייל? ובטיחות. התלונות נגעו להתנהלות הנציג של מחר בשבוע הבא דווקא הוא יישאר בתפקיד, וכוחו של נציג האיגוד המקצועי בבחינות יוגבל.

קצין בטיחות בתעבורה הוא תפקיד חשוב בשמירה על בטיחות בדרכים, וכל צי כלי רכב עם יותר מחמש משאיות או 40 מכוניות פרטיות צריך להעסיק אחד כזה. זהו גם תפקיד נחשק בתחום הרכב, והוא קורץ למורי נהיגה, למכונאים ואפילו למחסנאי חלפים, בין השאר מפני שאפשר להשתכר בו 20 אלף שקל בחודש ויותר.

שר העבודה יואב בן צור צילום: נעם ריבקין פנטון

מסלול ההכשרה של קציני בטיחות, שבאחריות משרד העבודה, ארוך יחסית. מי שעומדים בדרישות סף ועוברים מבחן אישיותי,

מתקבלים ללימודים בהיקף 532 שעות אקדמיות הנמשכים שנה. הלימודים כוללים בין השאר דיני תעבורה, שמאות רכב וביטוח, מכונאות רכב מתקדמת, כלכלת תחבורה ותקנות לכיבוי אש.

לאחר הלימודים, יש להגיש עבודה עיונית, להציג אותה ולענות על שאלות בפני ועדה של שלושה בוחנים: נציגי משרד התחבורה, משרד העבודה וארגון קציני הבטיחות. אם עברו את הוועדה בהצלחה, הם מוסמכים כקציני בטיחות.

באחרונה מתרבות התלונות על ההתנהלות במבחני ההסמכה. לפחות בשני מקרים שבהם עסקו התלונות, הציון שהעניק בוחן ממשרד התחבורה היה נמוך משמעותית מהציונים שהעניקו שני הבוחנים האחרים. למשל, באחד המקרים, הבוחן מטעם משרד התחבורה העניק לנבחן ציון של 70 (מתוך 100) — בעוד אחרים העניקו ציונים של 96 ו-100.

הציון הממוצע אמור היה לאפשר לנבחן לעבור, משום שלכאורה נחוץ ציון 70 לצורך זה. אלא שאין נוהל רשמי: הבוחנים פועלים לפי מוסכמות משתנות. במקרה הזה, נציג משרד התחבורה ניצל את זכות הווטו שלו — נוהל חדש, שקיים רק מאז אמצע 2023 — ופסל את הנבחן - אחרי שהוא כבר התבשר שעבר את הבחינה. חלק מהמעורבים טוענים שהמידע הועבר אליו בטעות ובטרם עת, לפני שהתקבלה ההחלטה הסופית.

שרת התחבורה מירי רגב צילום: עופר וקנין

העניין הגיע לעתירה מינהלית נגד משרד התחבורה, שבה דרש הנבחן למנוע את הווטו ולקבוע כי עבר את המבחן. בית המשפט דחה את העתירה, אבל איפשר לו להיבחן שוב בפני הרכב מורחב, וגם מתח ביקורת חריפה על שיטת הבחינות. בין היתר, נקבע בפסק הדין כי "לוועדת שלושת הבוחנים אין זכר בדיון", וכי גם לזכות הווטו של משרד התחבורה "אין בסיס הולם בדיון".

השופט, אלכסנדר רון מבית המשפט המחוזי בירושלים, קבע כי ההחלטה על זכות וטו, שניתנה לנציג משרד התחבורה בלבד, התקבלה ללא סמכות ומבלי שהנבחנים ידעו עליה. "הבסיס הנורמטיבי להתנהלות של הוועדה הבוחנת הוא משובש", נקבע, ויש להסדיר את הדברים. למרות זאת, לפי שעה, המבחנים נמשכים ללא שינוי בדרכי הבחינה או בנהלים שלה.

בעקבות פסק הדין, הוחלט במשרדי העבודה והתחבורה לשנות את מתכונת המבחן, ולהוציא מוועדת הבחינות את הייצוג לאיגוד המקצועי — ארגון קציני בטיחות בתעבורה. השינוי בהרכב הוועדה עדיין לא נכנס לתוקף, אבל לאחר שיבוצע נציגי הארגון יוכלו להיות משקיפים במבחנים בלבד, ולא להשפיע על הציון.

פחות מחצי מהחברות נבדקו ב-2021

קציני בטיחות בתעבורה נדרשים, בין השאר, לאשר את תקינות כלי רכב ואת שעות העבודה של נהגי משאיות ואוטובוסים, ואחראים גם להדרכות נהגים. בעקבות זאת, הם נתונים ללחצים — למשל, להעניק אישור בטיחות לכלי רכב רבים בכל יום, גם אם אין להם אפשרות לבדוק את כולם, או לאשר שעות נהיגה ארוכות לנהגים.

הפיקוח על קציני הבטיחות דל ביותר. רק שלושה מפקחים מטעם משרד התחבורה פועלים בכל הארץ, ועליהם לטפל ביותר מ-2,300 קציני בטיחות פעילים. המפקחים אינם זכאים לכלי רכב במסגרת עבודתם, ולכן הם משתמשים בתחבורה הציבורית. לכן, חברות שנמצאות רחוק מקווי אוטובוסים, זכות לפחות ביקורים.

שיירת משאיות. קצין בטיחות בתעבורה מדרש בכל צי רכב עם יותר מחמש משאיות צילום: אליהו הרשקוביץ

בשנה האחרונה שלגביה פורסמו נתונים, 2021, בוצעו רק 928 פעולות פיקוח בחברות שבהן מועסקים קציני בטיחות. המשמעות היא שמרבית קציני הבטיחות כלל לא נבדקו. ל-TheMarker הגיעו

גם תלונות על דרכי הפיקוח — למשל, כניסה של מפקח למשרד של קצין בטיחות וחיטוט במסמכיו.

ממשרד התחבורה נמסר בתגובה: "בעקבות כמה מקרים שליליים שאירעו בוועדת בוחנים בקורס קציני הבטיחות באשר לנציגי האיגוד שהיו בבחינות, משרד העבודה החליט לחדד את הנוהל, ולהוריד את נוכחות נציגי האיגוד בבחינות. הנוהל החדש יופץ על ידי משרד העבודה לציבור כבר בשבוע הבא.

"באשר למחסור במפקחים על קציני הבטיחות, משרד התחבורה והבטיחות בדרכים פועל כל העת לשמר את הרציפות התפקודית בכל האגפים במשרד. מאז 7 באוקטובר המשרד מתמודד עם קיצוצי תקציב נרחבים בעקבות המלחמה והחלטות קיצוצים נוספות ממשרד האוצר, המשפיעים גם על תקנים ויכולת יציאה למכרזי כוח אדם. יצוין כי במקביל לעבודת הפיקוח של תחום קציני בטיחות במהלך מלחמת חרבות ברזל, המשרד הסב ניידות פיקוח לניידות שירות, ואלה סייעו בכל הנדרש לאוכלוסיית המפונים במלונות השונים ולפצועים המלחמה בבתי החולים".

באיגוד קציני הבטיחות בתעבורה סירבו להגיב.

ממשרד העבודה עוד לא נמסרה תגובה.

לחצו לקבלת עדכונים בנושא:

+ משפט

+ בטיחות בדרכים

+ משרד התחבורה

הצג עוד

דיוורים | מערכת | הנהלה | תנאי שימוש | רכשו מנוי | ביטול מני | שאלות
ותשובות | צרו קשר | פרסמו אצלנו | הצהרת נגישות

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל
© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ